

Løgtingsvalið 2011

LØGTINGSVALIÐ 2011

Gunvør Balle

valevni hjá Tjóðveldi

Vit skulu:

• Fyrst og fremst skulu vit sjálvsagt gera tað gott at búgva í Føroyum, so vit fyribyrja fráflyting. Her mugu vit fáa greiði á um tað eru ávís afturvendandi viðurskifti, ið gera, at fólk flyta burtur? Tá vit vita tað, ber til at seta fokus á at

Fólkavøkstur

er vorðið eitt mantra, sum øll tosa um og ynskja at loysa. Vónandi boðar tað frá góðum, so komandi stjórn okkara fer at raðfesta hetta millum fremstu innsatsøkini. Her eru nøkur boð uppá hvat eg haldi skal til, fyri at venda tí gongdini

loysa teir trupulleikarnar. Vit vita nokkso væl frá kanninum, hví fólk velja ikki at flyta heimaftur, so her hava vit nakað at arbeiða við.

• Styrkja um útboðið av útbúgvungum, soleiðis at tey ungu hava møguleika at taka fleiri útbúgvingar herheima. Eg havi fyrr víst á týðningin av einum altjóða universiteti fyri fólkavøkstur. Eitt styrkt Setur fer eisini at skapa arbeiðspláss fyri vøllærdar føroyingar og útlendingar.

• Viðka hugtakið “føroyingar”, til eisini at umfata føroyingar, ið eru búsett fyribils ella fyri altíð uttanlands. Gera skipanir, td dátugrunnar, har tey kunnu skráseta seg, so vit vita hvørjar førleikar tey hava og hvønn møguleika og áhuga tey hava í at brúka sínar førleikar onkursvegna í føroyska samfelagnum.

• Fáa valrættin viðkaðan til allar føroyingar uttanlands, td. tey fyrstu 10 árin eftir at tey eru flutt heimanifrá. Hetta

knýtir fólk til landið, tí við valrætti fylgja tey við í samfelagnum á ein annan hátt, tí teirra atkvøða telir og við henni kunnu tey gera sína ávirkan galdandi og velja hvussu tey halda samfelagið skal innrættast.

• Møguliga kundi vit funnið uppá onkra “gularóts” skipan. Td við at fólk, ið taka lestrarlán frá ÚSUN, bert gjalda ein lítlan part av láninum aftur, um tey flyta heim td innan 5 ár eftir loknan lestur.

• Bíligari ferðasamband: Tað almenna eigur at taka av ella minka um ferðaavgjöldini á flogferðum, soleiðis at tað í størri mun gerst møguligt at búgva í Føroyum og framvegis arbeiða heilt ella partvís uttanlands.

• Styrkja javnstøðuna: Vantandi javnstøðan í Føroyum er ein ítøkilig orsök til at nógvar kvinnur - sum vit sum kunnugt mangla mest - ikki flyta aftur til Føroya. Samfelagið verður sæð sum mansdomi-

nerað og reaktivt og lítið lokkandi fyri modernaðar, vøllærdar kvinnur. Hetta mugu vit taka í álvara og seta nógv meir turbo á javnstøðu í politikki, vinnulívi og øðrum valdspostum.

Les um mínar hugsanir og hjartamál á gballer.blogspot.com ella á Facebook. Har vil eg fegin kjakast og fáa innlit í tykkara hugskot og meiningar.

LØGTINGSVALIÐ 2011

Annika Olsen

Løgtingskvinna og valevni fólkaflaksins

Búskaparfrøðingar eru á einum máli um, at alheimsbúskapurin er í svárum trupulleikum, og vit standa eftir øllum at døma yvir fyri einari nýggjari búskaparkreppu, har stórbúskapur frysta og harvið allur dynamikkur og fleksibilitetur á figgjarmarknaðinum. Hvussu nógv Føroyar beinleiðis verða ávirkaðar av slíkari kreppu er ilt at meta um, men vit kunnu ikki venda blindu eygað til, tí vit hava sjálvi ein ovurstóran trupulleika av einum halli á figgjarlógini á 500 mió, sum árliga skal figgjast við lánsbrøvum við høgari rentu, og har vandin er fyri einari niðurrating av tí føroyska búskapinum.

Fremsta uppgáva, sum nývalda løgtingið má taka sær av, er at fáa hallið á figgjarlógini burtur. Tað ber ikki til at skatta okkum til eitt minnið hall, tíansheldur at leggja fleiri gjöld á vinnuna.

Skurðviðgerðin eydnaðist, men sjúklingurin doyði

Heldur eiga vit at skapa vøkstur í samfelagnum, sum kann minka um hallið. Vit skulu fáa meiri fyri hvørja krónu, vit skulu rationalisera við at leggja hóskaði stovnar saman, fáa felags innkeypspolitikk, har stórrakstrarfyrirminir verða fyri landið. Ein størri dynamikkur og eitt betri samstarv eigur at vera millum tað privata og tað almenna, har innovation og kreativitetur eru lykaorð, til tess at optimera hvørja krónu og ikki minst eiga fleiri effektmátningar at verða gjørdar av teimum játtanum, sum vit politikarar lata.

Effektmátningar eiga at gerast av hvørjari skattakrónu.

Innan fyri almenna grannskoðanar umhvørvið verður nógv tosað um í hesum døgum, at tað er neyðugt at gera effektmátningar av teimum skattakrónum, sum verða latnar til almennar veitingar. Tað er ein politisk ábyrgd, at vit tryggja okkum, at hvør skattakróna, sum verður tikin frá skattaborgarunum verður brúkt optimalt. Áðrenn vit lata játtanir til eitt nú fólkaskúlan, fróð-

skaparsetrið, eldraðkið skulu vit politikarar gera okkum púra greitt, hvat vit vilja hava burturúr játtanini, soleiðis at tað ber til at gera almennar grannskoðanir av hesum, grannskoðan av um peningurin hevur rokkið sínum endamáli. Kanningar í Danmark hava víst, at danir hava brúkt 100 tals mió kr til m.a. at fáa langtíðararbeiðsleys út aftur á arbeiðsmarknaðin, men sambært almennum grannskoðanum og effektmátningum av hesum skattakrónum hevur tað víst seg, at peningurin als ikki hevur verið gagnnýttur optimalt, og at man hevur játta peningin til fánýtis. Meirjáttanin til økið hevur verið stýrt av signalpolitikki heldur enn, at man hevur gjørt sær greið mál fyri, hvat output, man hevur ynskt at fáa burturúr meirjáttanini t.d. hvussu stórt antal av langtíðararbeiðsleysum, man hevur ynskt at fáa aftur á arbeiðsmarknaðin umframt, hvussu hetta skal gerast.

Uttan at hava nakrar kanningar at vísa á, so eri eg stórliga bangin fyri, at støðan er ikki øðrvísi hjá

okkum. Vit játta pengar til nógv ymisk endamál, so vit yvir fyri veljarunum kunnu siga, at vit hava raðfest økið. Vit mugu fara burtur frá signalpolitikki, har vit bara játta út í tóman heim og heldur seta okkum púra greið mál, hvat vit vilja fáa burturúr hvørjari skattakrónu, og ikki bara økja játtanir, tí tað sær gott út á papírinum ella við øðrum orðum, hvat nyttar tað at siga, at “skurðviðgerðin eydnaðist, men sjúklingurin doyði”? Tað er ein politisk uppgáva at gera sær greið endmál fyri, hvat pengarnir skulu brúkast til áðrenn teir verða játtaðir, og hvussu pengarnir best kunnu røkka sínum endamáli. Tað hevur skattaborgarin krav uppá at vita, til tess at tryggja gjøgnumskygni í figgjararbeiðnum, og til tess at vit fáa ein sunnari og sterkari búskap, har meira fæst fyri minni.

LØGTINGSVALIÐ 2011

Jóna Mortensen

Djórini verða gloymd

Tá tosa verður um bleyt virði, eiga vit ikki at gloyma okkara “bleytu” vinir, nemmiliga djórini

Djóraverndarfelagið hevur í nógv harrans ár verið ríkið av fólki ið hava eitt stórt hjarta og vilja okkara djórum væl.

Tá eg var barn, vóru eldri konur sum tóku sær av hesum. Høvdu kettir og hundar inni, sum fólk høvdu funnið og ikki visti hvat tey skuldu gera við. Nú er Djóraverndarfelagið blivið eitt stórt felag, við nógvum fólki, eisini ungum, sum gera eitt megnar arbeiði. Men tað er skeivt at taka hetta sum eina sjálffylgju at fólk, ólont, skulu skulu taka sær av djórum sum á ein ella annan hátt eru komin í neyð.

Tað undrar meg at tað ikki verður varpað ljós á hetta mál. Sjálv havi eg skrivað um tað fyrr, tí eg haldi at tað er tíð uppá at vit taka henda spurningin í álvara og ikki rista uppá høvðið og siga “hatta eru bara djór” Vit eiga at vera góð við djórini, ella í hvussu so er geva teimum ið gera hetta megnar arbeiði, sømiligar umstøður at arbeiða undir. Sum nú er hava privat fólk djórini heima hjá sær sjálvum og alt arbeiðið er sjálvboðið. So gott sum alla aðra staðni hava tey djóraiternat, eitt nú “Dyrens værn” og felagskapir til frama fyri djórini. Eg haldi at Djóraverndarfelagið átti at verið stuðla so tað fær betri umstøðir at arbeiða undir.